

Sivan SOTE

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue

Kohti vaikuttavaa asukasosallisuutta - hanke

Minna Patama

3.4.2024

Lapsi- ja perheasianneuvosto

Vanhemmuuden ja perheiden tuen pyöreä pöytä

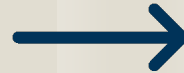
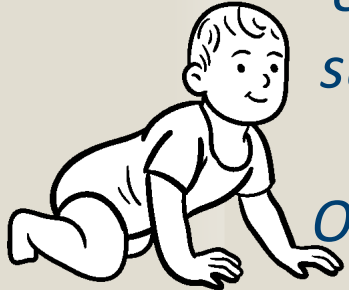
Yhteenveto

13.3.2024

Vanhempien ja perheiden tuki - Osallistuja loivat kysymyksen

”En tiedä, miten minua voidaan tukea, jos koen uupumusta perhearjessa. Vanhemmuuden jaksamisesta puhuminen on minulle vaikeaa. Perhearjessa uupuminen aiheuttaa häpeää ja epäonnistumisen tunteita. Jatkuva suorittaminen ja yritys saada kaikki asiat järjestymään kuormittavat. Olen yksin vanhemmuuteni kanssa.”

Miten luoda perhekeskusverkosto, jossa on uskalluksen ja luottamuksen ilmapiiri, jossa asukas tulee kuulluksi ja ymmärretyksi?

Suosituksset perusteluineen

1. Hyväksyvän ja aidon kohtaamisen kulttuurin rakentaminen ja vahvistaminen yhdessä

- Perheellä paljon arjen toimintaympäristöjä, joissa toimitaan. Kunnioittavan kohtaamisen kautta mahdollisuus kokea yhteenkuuluvuutta ja saada tukea.
- Kun perhe tulee aidosti kohdatuksi, saa positiivista palautetta omasta vanhemmuudestaan ja toiminnastaan, yksilötasoiset ratkaisut mahdollistuvat.

2. Kysy vanhemmalta ja lapselta tavallisessa hetkessä; mitä sinulle kuuluu?

- Kysymyksellä osoitetaan, että perheestä ja lapsesta välitetään ja he kokevat tulevansa hyväksytyksi.
- Ennaltaehkäisevän työn kannalta on tärkeää, että ammattilaisella on aikaa kysyä ja kuunnella perheitä ja olla läsnä.

3. Perhe on oman elämänsä asiantuntija. Hyvä yhteistyö kaikkien perheen kanssa toimivien kesken.

- Toiminta on perheelle avointa ja läpinäkyvää. Suunnitelmat ja tavoitteet ovat selkeitä ja perheelle on nimetty vastuuntyöntekijä.
- Tarvittaessa jatkoseurannan tulee olla suunnitelmallista ja mahdollista. Miten perhe voi myöhemmin?

Suosituksset perusteluineen päätöksentekoa varten

Mahdollistetaan yhteisen sähköisen perhekeskusverkoston luominen, jossa eri ammattilaiset ja palvelut ovat helposti saatavilla. Luodaan kulttuuri, jossa jokainen perhe tuntee tulevaisuutensa arvostetuksi.

- Tavoitteena on, että perheet ja vanhemmat saavat tarvitsemaansa palvelua sekä toimintaa esimerkiksi vertaisryhmät, ammattiapu.

Edellytetään lapsivaikutusten arviointi osana toimintakäytäntöjä. Mahdollistetaan avoin ja luottamuksellinen ilmapiiri kysymällä vanhemmilta ja lapsilta heidän kuulumisiaan tavallisissa hetkissä.

- Tavoitteena on vahvistaa vuorovaikutusta ja ennaltaehkäistä ongelmia.

Palvelu- ja tukijärjestelmän tulee vastata työelämän ja perhe-elämän yhteensovittamista, jotta kaikilla on mahdollisuus olla samanaikaisesti hyviä työntekijöitä sekä vanhempia.

Korostetaan perheen roolia oman elämänsä asiantuntijana ja edistetään yhteistyötä kaikkien perheen kanssa toimivien välillä.

- Tavoitteena on varmistaa avoin ja läpinäkyvä toiminta, jossa perheet saavat tarvitsemaansa tukea ja seurantaa ja ajantasaista tietoa esimerkiksi sosiaalisista ja taloudellisista etuuksista ja tuista.

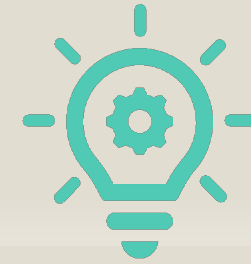

Pyöreän pöydän tuloksista muodostetaan julkilausuman, joka toimitetaan päätöksentekijöille sekä julkaistaan Siun soten verkkosivuilla.

Polis-keskustelu 5. Neuropsykiatriset pulmat perheiden arjessa

Pol.is-keskustelu

- **Mikä?** Uudenlainen anonyymi keskustelualusta
- **Miksi?** Osallistumisen ja vaikuttamisen kanava
- **Milloin?** Vuosien 2023-2024 aikana
- **Kenelle?** Pohjoiskarjalaisille nuorille ja lapsiperheille
- **Mistä?** Mielenterveys- ja päihdeasioihin liittyvistä asioista
 - Yksinäisyys
 - Kiusaaminen
 - Vanhemmuuden ja perheiden haasteet

PO.LIS-KESKUSTELUT

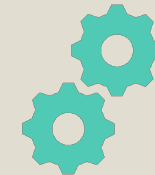
1.2.-29.2.2024

Keskustelu: Kiusaaminen
Kohderyhmä: Nuoret
(N=378, ääniä=20 544)

4.3.-31.3.2024

Keskustelu: Nepsy
Kohderyhmä: Lapsiperheet
(N=258, ääniä=11 368)

Neuropsykososiaaliset pulmat perheiden arjessa Polis-keskustelu 4.-31.3.2024

- Vanhemmuuden ja perheiden tuen Polis-keskustelussa nousi esille lasten, nuorten ja perheiden Nepsy pulmat
→ Nähtiin, että teeman käsittely uudessa Polis-keskustelussa on tarpeen
- Väittämiä pohdittu yhdessä
 - Lapsiperhepalveluiden toimialueen
 - Nepsy-raadin
 - Perpe-keskuksen
 - Kohderyhmän vanhempien kanssa
- Huomioita keskustelusta
 - Osallistujat jättivät paljon omia väitteitä keskustelualustalle, 214 lausuntoa jätettiin vastausaikana.
--> Moderointiin tarvitaan aikaa
--> Väittämien määrä vaikuttaa vastattavuuteen (keskustelussa ei saa olla liikaa väittämiä)
- Keskustelun tulokset toimivat pohjana 25.4. järjestettävälle Nepsy aiheiselle ilmiötyöpajalle

5. Polis keskustelu -Nepsy

Suurin osa (yli 55% vastaajista oli saman mielisiä)

- Perheessämme neuropsykiatrisia pulmia on lapsella. (87%)
- Lasten ja nuorten neuropsykiatriset piirteet osataan tunnistaa. (59%)
- Olen vanhempana saanut riittävästi tietoa hoidon, tuen ja kuntoutuksen keinoista. (65%)
- Lapsen / nuoren toimintaympäristöissä tarvitaan lisää tietoa ja koulutusta neuropsykiatrisista oireista sekä keinoista tukea lasta / nuorta. (87%)
- Nepsy-perheiden tuen muodot tulisivat olla monipuolisempia ja yksilöllisiä. (86%)
- Nepsy-perheiden tukipalvelut tulisi olla saavutettavampia. (88%)
- Erilaisia nepsy-kuntoutusmuotoja on ollut helppo saada. (68%)
- Siun soten nepsyhoitopolku toimii selkeästi ja mutkattomasti. (56%)
- Olen ottanut itse nepsyasioista selvää esim. lukemalla ja etsimällä tietoa internetistä. (92%)

Kuinka keskustelu jakoi mielipiteitä?

1. Koulujen henkilökunnalle lisää nepsy-koulutusta ja konkreettisia vinkkejä, miten kohdataan nepsy-lapset.
2. Nepsy-palvelujen tulisi olla saavutettavampia.
3. Tyttöjen nepsyoireita ei osata tunnistaa yhtä hyvin kuin poikien.
4. Normaaliin kehitykseen liittyvät vilkkauserot leimataan herkästi nepsy-pulmiksi.

1. Olen kokenut häpeää perheemme tilanteesta.
2. Olen saanut vanhempana riittävästi tietoa neuropsykiatrisista oireista.
3. Olen vanhempana saanut riittävästi tietoa hoidon, tuen ja kuntoutuksen keinoista.
4. Minua on kuultu perhettäni koskevissa nepsy-pulmissa.

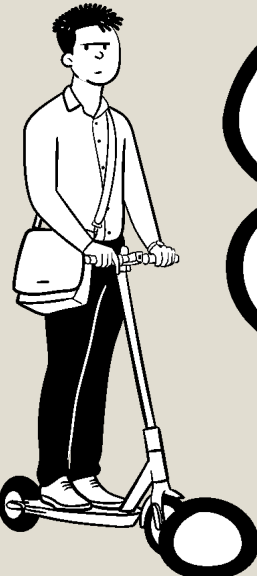
Eniten äänestetty samalla tavalla

Epävarmat osa-alueet

1. Koen, että nepsy-lapsille / nuorille ostetut palvelut ovat heikentyneet aikaisemmasta.
2. Aikuistuvan nuoren nepsyhaasteisiin on vaikea löytää apua tai oikeaa palvelua.

Eniten äänestetty eri tavalla

Minua on kuultu perhettäni koskevissa nepsy pulmissa. Olen saanut apua lapseni / nuoreni nepsy-asioihin liittyen. Lapseni / nuoreni on tullut kuulluksi omissa toimintaympäristöissään (esim. koulu, varhaiskasvatus, harrastukset). Lapseni / nuoreni on ollut helppo saada tutkimuksiin nepsy epäilyiden jälkeen. Olen ottanut itse selvää nepsy-asioista esim. Lukemalla ja etsimällä tietoa internetistä.

N=109

RYHMÄ 2

Minua on vanhempana syyllistetty lapseni / nuoreni nepsyhaasteista. Nepsyydestä johtuvia käyttäytymisen haasteita ei ymmärretä. En ole vanhempana saanut riittävästi tietoa hoidon, tuen ja kuntoutuksen keinoista. Erilaisia nepsy-kuntoutusmuotoja on ollut vaikea saada. Lasten ja nuorten neuropsykiatrisia piirteitä ei osata tunnistaa.

N=123

RYHMÄ 1

Mielipideryhmät

232 osallistujasta syntyi kaksi mielipideryhmää. Mielipideryhmä syntyy henkilöistä, jotka äänestävät samoin useiden väittämien kohdalla. Ryhmä on myös selkeästi äänestänyt eri tavalla kuin muut ryhmät.

Alustavaa sisällönanalyysiä

<p>Enempi yhteistyötä perheen, koulun, päiväkodin kanssa. Koulussa adhd-lapsi otetaan helposti opettajan silmätikuksi, vaikka muut käyttäytyvät aivan samoin tunneilla. Nepsylapseni käy tällä hetkellä koulua Tuupovaaran alakoulussa, joka hallitsee tämän. Ei pieniä kouluja voi lakkauttaa tai ongelmat kasvavat</p>	<p>Koulun / varhaiskavatuk: tuki</p>	<p>Koulussa opettajat ja kaikki tuen tarpeesta päättävät tahot tarvitsevat koulutusta neuropsykologisista häiriöistä. Koulujen henkilökunnalle lisää nepsykoulutusta ja konkreettisia vinkkejä, miten kohdata nepsylapset. Koulujen henkilökunnalle lisää nepsykoulutusta ja konkreettisia vinkkejä, miten kohdata nepsylapset. Suurin kuormittava tekijä arjessamme on se, että koulussa ei ymmärretä nepsyn tuen tarvetta. Nepsyvalmentajien tulisi käydä osaamisen varmistamisessa säännöllisesti, heissä on laadullisesti suuria eroja Peruskouluihin pitäisi lisätä nepsyvalmiutta. Esimerkiksi lisäkoulutuksen kautta tai palkkaamalla nepsyvalmiudet omaavia ohjaajia. Koulussa pitäisi olla enemmän nepsy osaajia jotka voisivat kouluttaa ja opastaa henkilökuntaa</p>	<p>Ammattilaisten kouluttaminen</p>	
<p>Koulussa annettava tuki on koettu epätasa-arvoiseksi.</p> <p>Peruskouluissa on tarpeeksi ymmärrystä ja tietoa nepsyhaasteista Lastani eristetään muusta ryhmästä Koulun ja kodin välinen yhteistyö ei toimi nepsy-lapsen kanssa Erotusdiagnoosiikkaa pitäisi ehdottomasti terävöittää. Opettajille pitäisi suunnata resursseja nepsy-haasteiden tunnistamiseen. Lapsen päivittäiseen kanssakäymiseen osallistuvien (koulu/päiväkoti) on helppo hahmottaa nepsypiirteet ja keskustella niistä rakentavasti. Koulussa ei huomioida lapsen nepsy-haasteita oppitunneilla, vaikka lapselle olisi laadittu tuen päätös ja sovittu tukitoimia.</p>		<p>Tukea ei saa sieltä mistä pitäisi, niin lapset ohjautuu lastensuojelulle, jossa ei ole keinoja lapsen auttamiseksi. Lapsella/nuorella lastensuojelun asiakkuus oirehdinnan vuoksi Asianmukaisen tuen, avun ja hoidon puutteen vuoksi on lapsi joutunut lastensuojelun asiakkaaksi. Lastensuojelussa pitäisi olla enemmän nepsyosaamista Nepsy lapset ei saa tarpeeks tukea eikä ymmärretä vaan niitä otetaan liikaa huostaan sijoitetaan perheistä pois tukea eiio riittävää Olemme lastensuojelun asiakkaita, että saamme kotipalvelua kaksi kertaa viikossa. Nepsyjen tehostettu apu ei kuulu lastensuojeluun.</p>	<p>Lastensuojelu</p>	
<p>Mikään tuki ja apu ei ole tullut oikea-aikaisesti, kaikesta on joutunut taistelemaan ja sitten jos jotain saa, se on auttamatta myöhässä Nepsy-lapset jäävät liian monessa kohtaa ilman tukea ja esim oikeanlaista ip-kerhoa ei ole tällä hetkellä saatavilla. Nepsyvalmennuksen saaminen kestää vuosikausia, jollei siihen myönnetä maksusitoumusta esim.perheneuvolan kautta. Ei näin!! Se mitä me ajatellaan ongelman olevan, sillä tavalla me sitä ongelmaa yritetään ratkaista. Ongelma on tapa jolla ratkaistaan ongelmaa. Vertaisryhmiä on, mutta vaihtuvuus, osaamattomuus ja toimintatapa ei käy kaikille osallistujille. Tarvitaan oikeanlaista ohjausta/osaamista.</p>		<p>Tuen oikea-aikaisuus</p>	<p>Lapsella/nuorella lastensuojelun asiakkuus tukien, kuntoutuksen ja palvelujen puutteen vuoksi Huostaanotto nuorten kohdalla tuntuu olevan ainoa vaihtoehto, että nuori saa tarvittavaa apua haastavissa tilanteissa Joudun ajamaan lapseni etua, että tulisin kuulluksi viranomaisten taholta Monet päätökset on olleet laittomia koskien palveluita nepsylapsille/perheille</p>	<p>Viranhaltijan päätökset</p>
<p>Paikalliset vertaisryhmät toimimattomia, tarpeet eivät kohdistu oikein. Aikuisille omat, toiveiden ja tarpeiden mukaiset kokoontumiset. Osallistuisin mielelläni, mutta miten sellaiseen pääsee? Vertaistuki auttaisi perhettäni parhaiten. Sitä on vaikeaa löytää, vaikka nepsyperheitä on niin paljon Pohjois-Karjalassa.</p>		<p>Vertaistuki</p>	<p>Lasten omaishoito ei toimi. Mm.Omaishoitajalle kuuluvista vapaista joutuu tappelemaan, vaikka ovat lakisääteiset ja kirjattu sopimukseen.</p>	<p>Omaishoito</p>

Nepsy pulmat perheiden arjessa

- Vanhemmuudessa heränneet tunteet
- Perheen arki (sisaruussuhteet, arjen rutiinit)
- Työelämän joustavuus
- Harrastukset
- Omaishoitajuus

Ammattilaisten osaaminen

- Ammattilaisten nepsy-osaamisen kehittäminen
- Ammattilaisten kouluttaminen
- Nepsy-toiminnan kehittäminen
- Ammattilaisten kohtaaminen

Viranomaistoiminta

- Lastensuojelu
- Viranhaltijan päätökset

Nepsy pulmiin liittyvä tuki

- Tuen ja tiedon saaminen
- Tuen oikea-aikaisuus
- Koulun / varhaiskasvatuksen antama tuki
- Vertaistuki ja tukihenkilötoiminta
- Taloudellinen tuki
- Arjen tuki / käytännön tuki

Hoito ja palvelut

- Nepsy-valmennus ja kuntoutus
- Hoito ja hoitoon pääseminen
- Diagnoosi ja lääkehoito

Yksittäiseen aihealueeseen nousseet teemat

- Nepsy-nuoret
- ADHD
- Tunnetaitojen vahvistaminen
- Nepsy nuoren kaverisuhteet (kiusaaminen, yksinäisyys, toisten vanhempien kanssa kommunikointi)

Neuropsykiatriset pulmat perheiden arjessa ilmiötyöpaja

Tervetuloa osallistumaan ja keskustelemaan nepsy pulmiin liittyvistä ilmiöistä sekä ideoimaan aiheeseen liittyviä ratkaisuja ja toimenpiteitä.

25.4.2024 klo 12-16

Joensuun Tiedepuisto, Orange Hall
(rakennus 3A, 4 krs.)

Tarkempi ohjelma julkaistaan
myöhemmin

Ilmoittaudu mukaan [Koulutuskalenteri](#)
([pkssk.fi](#))

KUTSU

Nepsy pulmat perheiden arjessa - Ilmiötyöpaja

Tervetuloa osallistumaan ja keskustelemaan nepsy pulmiin liittyvistä ilmiöistä sekä ideoimaan aiheeseen liittyviä ratkaisuja ja toimenpiteitä. Joensuun Tiedepuisto, Orange Hall, rakennus 3A, 4. kerros 25.4.2024 klo 12-16

Päivän ohjelma:

12.00-12.10 Tervetuloa ja Kohti vaikuttavaa asukasosallisuutta –hankkeen esittely, Sirpa Turunen Siun sote	13.20-13.50 Vanhempien kokemuksia neopsy-arjesta
12.10-12.20 Neuropsykiatriset pulmat perheiden arjessa –polis-kyselyn tulokset, Minna Patama, Siun sote	14.00-14.30 Kahvi ja järjestäytyminen yhteiseen työskentelyyn
12.20-12.50 Erityislusten vanhemmat työelämässä – miten ansiotyön ja läheishoivan yhteensovittaminen onnistuu, Meeri Virtamo , Omaishoitajaliitto Rahkeet riittää -hanke	14.30-15.45 Pyöreän pöydän -toiminta
12.50-13.20 Oikea aikainen ja oikeanlainen tuki -yhteensovittaminen, Sanni Penttilä, Siun sote ja Katja Pussinen, Joensuun kaupunki	16.00 Kiitos osallistumisesta
	Pyöreän pöydän toiminnassa kerätään tietoa eri näkökulmista. Toimintaa kehitetään Kohti vaikuttavaa asukasosallisuutta –hankkeessa osallistujien kokemusten perusteella
	Ilmoittautuminen 21.4.2024 mennessä Siun soten Onni-koulutuskalenterin kautta (työpajaan mahtuu 50 henkilöä)

Siun
Lisätiedot tapahtumasta
[Koulutuskalenteri \(pohjoiskarjala.net\)](#)

Siun
SOTE
POHJOIS-KARJALAN
HYVINVOINTIALUE

Kiusaamisen ehkäiseminen – Ilmiötyöpaja

Yhteenveto

22.3.2024

Nuorten kiusaamisen ehkäisy - Osallistujat loivat kysymyksiä

- Miten kehitämme yhteisen lähestymistavan kiusaamisen ennaltaehkäisyyn?
- Kuinka saamme edistettyä avoimempaa vuorovaikutusta ja tunnistamme paremmin nuorten keskuudessa esiintyvän kiusaamisen?
- Miten varmistamme riittävät palvelut, resurssit sekä yhteisen tahtotilan kiusaamisen ennaltaehkäisyyn sekä puuttumiseen?

Suosituksset perusteluineen (1/2)

1. Kannustetaan ja opetetaan lapsesta lähtien aktiivisuuteen ja osallisuuteen

- Suositus: Koulutetaan kaikki nuorten kanssa työskentelevät ammattilaiset ohjaamaan nuoria aktiiviseen osallistumiseen ja vuorovaikutukseen.
- Perustelut: Ohjaaminen aktiivisuuteen ja osallisuuteen luo vahvan perustan yhteisöllisyydelle ja vastuunotolle hyvinvoinnista vahvistaen nuorten sosiaalisia taitoja.

• 2. Puhutaan ja opetetaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja

- Suositus: Luodaan rakenteet ja resurssit tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettamiseen.
- Perustelut: Tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen on keskeinen osa kiusaamisen ennaltaehkäisyä, sillä taidot auttavat nuoria ilmaisemaan itseään ja tunnistamaan kiusaamista yhteisössä.

3. Varmistetaan välitön puuttuminen

- Suositus: Koulutetaan kaikki nuorten kanssa työskentelevät ammattilaiset tunnistamaan ja puuttumaan kiusaamiseen.
- Perustelut: Välitön puuttumien kiusaamisen luoturvallisen ympäristön estämällä kiusaamisen leviämisen ja osoittaa, ettei kiusaamista sallita yhteisössä.

Suosituksset perusteluineen (2/2)

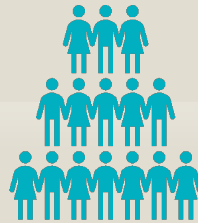
4. Tehdään avun saanti helpoksi

- Suositus: Luodaan selkeät ja helposti saavutettavat palvelut sekä turvataan riittävät resurssit, jotka tarjoavat apua sekä tukea kiusatuille ja kiusaajille.
- Perustelut: Helposti saatavilla olevat palvelut kannustavat avun hakemiseen ja edistävät osaltaan kiusaamistilanteiden varhaista tunnistamista sekä niihin puuttumista.

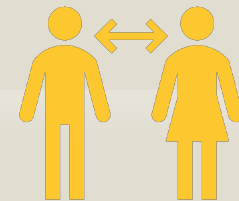
5. Tunnistetaan, että yhdessä olemme enemmän

- Suositus: Edistetään yhteistyötä eri toimijoiden välillä, kuten päättäjät, hallinto, koulut, hyvinvointialue, järjestöt sekä yritykset.
- Perustelut: Yhteinen sitoutuminen ja laaja yhteistyö eri toimijoiden välillä luo vahvan tukiverkoston ja tehostaa näin osaltaan kiusaamisen ehkäisyä sekä siihen puuttumista. Laaja yhteistyö mahdollistaa kokonaisvaltaisen toimintamallin kehittämisen kiusaamisen torjuntaan.

6. Nuorilta nuorille

- Suositus: Tuetaan nuorten keskinäisen vertaistuen vahvistamista kiusaamisen ehkäisemiseksi.
- Perustelut: Nuorten keskinäinen tuki voi olla tehokas tapa ehkäistä kiusaamista, koska nuoret ovat toisilleen tärkeimpiä esimerkkejä. Nuorten osallistuminen kiusaamiseen ennaltaehkäisyyn luo vastuunottoa omasta ja toisten hyvinvoinnista yhteisössä.

**Ilmiötyöpajan tuloksista
muodostetaan julkilausuman, joka
toimitetaan päätöksentekijöille sekä
julkaistaan Siun soten verkkosivuilla.**